

7. ILE KOSZTUJE TWOJA KOSZULA? *HOW MUCH DOES YOUR SHIRT COST?*

AUTORKA: MONIKA RYRYCH

Zajęcia mają na celu przybliżenie przyczyn katastrofy w Rana Plaza w Bangladeszu w kwietniu 2013 roku oraz ukazanie reakcji świata na tę katastrofę. Uczniowie i uczennice dowiadują się o warunkach pracy w fabrykach odzieży w Bangladeszu, a jednocześnie ćwiczą tworzenie strony biernej.

7. ILE KOSZTUJE TWOJA KOSZULA?

HOW MUCH DOES YOUR SHIRT COST?

Zagadnienia:

- ▶ Władza polityczna, demokracja i prawa człowieka
- ▶ Zrównoważony rozwój
- ▶ Konsumpcja i produkcja

Czas trwania:

- ▶ 45 minut

Pytanie kluczowe:

- ▶ W jakich warunkach produkowane są nasze ubrania?

Cele zajęć:

- ▶ Zrozumiesz, dlaczego ubrania są produkowane w krajach globalnego Południa.
- ▶ Dowiesz się, dzięki czemu w krajach globalnej Północy można kupić niedrogie ubrania.

- ▶ Poznasz działania na rzecz poprawy warunków pracy w fabrykach ubrań w krajach globalnego Południa.

Związek z podstawą programową:

- ▶ 1.4, 1.7, 4.3

Zagadnienia językowe:

- ▶ Strona bierna

Metody:

- ▶ Praca z tekstem
- ▶ Dyskusja
- ▶ Burza pomysłów

Formy pracy:

- ▶ Praca indywidualna
- ▶ Praca w grupach

Środki dydaktyczne:

- ▶ Załączniki

Słownictwo:

- ▶ agreement – porozumienie
- ▶ average – przeciętny
- ▶ collapse – zawalić się
- ▶ compensation – odszkodowanie
- ▶ condition – warunek
- ▶ industry – przemysł
- ▶ introduce – wprowadzić w życie
- ▶ living wage – płaca minimalna pozwalająca na przeżycie
- ▶ profit – zysk
- ▶ violence – przemoc

MIN

Wprowadzenie

Praca właściwa

0

5

8

23

25

30

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Poproś uczniów i uczennice, żeby wymienili kraje, w których produkowane są ich ubrania. Zapytaj, ile kosztuje koszulka w przeciętnym sklepie. Czy ta cena wydaje się wszystkim wystarczająca, żeby pokryć koszty produkcji, transportu, magazynowania, reklamy, wynagrodzenia dla sprzedawców itp.?
2. Zapytaj młodzież, czy pamięta doniesienia z mediów na temat warunków pracy w fabrykach odzieży, zwłaszcza tych zagranicznych. Jeśli tak, to jakie były jej odczucia.
3. Następnie poproś uczniów i uczennice o odczytanie na głos tekstu dotyczącego katastrofy w Rana Plaza w Dhace, która wydarzyła się w kwietniu 2013 roku (załącznik nr 1). Na forum klasy odpowiedzcie na pytania do tekstu.
4. Zapytaj młodzież, czy jej zdaniem podniesienie stawki godzinowej o 50 centów (czyli kilka centów od koszulki) mogłoby wpłynąć na poprawę sytuacji. Następnie opowiedz im o postulatach Muhammada Yunusa.

! Muhammad Yunus (Pokojowa Nagroda Nobla 2006) proponuje utworzenie funduszu, który gwarantowałby podniesienie minimalnej pensji w Bangladeszu. Twierdzi, iż podniesienie stawki godzinowej o 50 centów dla osób zatrudnionych w fabrykach nieznacznie wpłynie na cenę produktu, natomiast znacznie wpłynie na jakość ich życia: bezpieczeństwo pracy, emerytury i renty, opiekę zdrowotną, mieszkanie, zdrowie i edukację dzieci.

5. Przejdź do części gramatycznej i przypomnij zasadę tworzenia strony biernej.

	40	10
Podsumowanie	45	5

6. Poproś uczniów i uczennice, aby w tekście zaznaczyli zdania wykorzystujące stronę bierną (załącznik nr 1). Następnie poproś o wykonanie ćwiczenia polegającego na przekształcaniu zdań (załącznik nr 2). Wspólnie odczytajcie odpowiedzi.

7. Poproś uczniów i uczennice, żeby zapisali w zeszytach dokończenie zdania: *Today during class I have learned*

PRACA DOMOWA:

1. Dowiedz się, którzy polscy producenci produkujący swoje ubrania w Rana Plaza wypłacili odszkodowania ofiarom katastrofy i ich rodzinom.

Załączniki:

Załącznik nr 1 - *Exercise: How much does your shirt cost?*

Załącznik nr 2 - *Exercise: Change into passive (Present Simple and Past Simple)*

Źródła:

Artykuł „Tyle naprawę kosztuje Twoja koszula. Tragedia w Bangladeszu wywołuje dyskusje o współczesnym niewolnictwie”: <http://bit.ly/twojakoszula>

Artykuł „H&M i Tesco uczą się na tragedii z Bangladeszu. Wielkie marki sprawdzą warunki pracy azjatyckich robotników”: <http://bit.ly/warunkipracy>

Publikacja „Globalna Praca – Globalna Solidarność”

(<http://bit.ly/gpracagsolidarnosc>), str. 45

HOW MUCH DOES YOUR SHIRT COST?

Read the text and in class answer the questions below.

Do you know how much your shirt costs? It turns out that a shirt produced in the USA is \$13.22 (where \$7.47 are the costs of production) but if the shirt is made in Bangladesh it costs just \$3.72 (22 cents are the costs of production). With the absence of basic health and safety standards cost of work is low. No wonder big companies moved their production to Bangladesh. In this country the clothing industry brings the government annual profits of \$22 billion.

On April 23, 2013 in the capital of Bangladesh, Dhaka, Rana Plaza, a clothing factory collapsed, killing 1129 people, mostly young women. The building was made of poor materials and it was originally planned to be a 5 storey. However, it was illegally extended to 8 storeys. Moreover, the owner installed heavy machines which caused vibrations. It was the biggest catastrophe of its kind in years.

In Rana Plaza, the most popular chain companies made their clothes. After the tragedy, more than a million people from around the world protested against dangerous work conditions in the clothing factories of Bangladesh. As a result, many corporations decided to take care of security in their Bangladeshi factories. Less than a month after the collapse, over 50 clothing manufacturers signed an agreement about fire protection and security in Bangladesh. However, only five companies decided to pay financial compensation to the injured women. Many women who were injured lost their hands or legs in a catastrophe - some of them broke their spines which made it impossible for them to work in future. However the example of Rana Plaza shows that international solidarity can have a real impact on a situation of work forces in countries of Global South and there is still a lot to be done.

The average day in a factory in China or in Bangladesh lasts 10-12 hours, but sometimes it is even prolonged to 16 hours. The average worker in a clothing factory is an uneducated 16-20 year old from a small village. The workers in the clothing industry in Bangladesh earn 40% of a living wage. People work in very dangerous conditions: the halls are crowded without safety standards, there is no access to good ventilation. Sometimes even basic protection means, for example gloves or glasses, are not given to the workers. There are however non-governmental organizations that try to influence manufacturers to improve working conditions in the clothing industry. One of the best known is Clean Clothes Campaign. You can learn more about what they do and how to join them on their web page.

QUESTIONS:

- ▶ Why did big companies move their production to Bangladesh?
- ▶ Is the clothing industry profitable because of production in Bangladesh?
- ▶ What happened in Rana Plaza on April 23, 2013?
- ▶ Who were the main casualties?
- ▶ What were the reasons of the tragedy?
- ▶ What was people's reaction around the world to the catastrophe?
- ▶ Were the international protests successful?
- ▶ How many companies decided to pay financial compensations to the victims?
- ▶ What are the average working conditions in clothes factories in Bangladesh?

CHANGE INTO PASSIVE (PRESENT SIMPLE AND PAST SIMPLE)

A) Change into passive (Present Simple)

Example: They make shoes in China.
Shoes are made in China.

▶ European and American companies sew clothes in Bangladesh.

▶ Only some companies control their factories in Bangladesh.

▶ One of the brands pays \$1 million in compensation to the victims' families.

▶ A company devotes half a million dollars for anti-fire security every year.

▶ Clean Clothes Campaign monitors the work conditions in Bangladesh and Cambodia.

B) Change into passive (Past Simple)

▶ Many international brands introduced a new security agreement in May 2013.

▶ Big companies moved their production to Bangladesh.

▶ The collapsed building killed 1129 people.

▶ A company signed the agreement.
